

Vergaderjaar 2012–2013

29 628

Politie

Nr. 342

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 november 2012

Met deze brief bied ik u de resultaten aan van het op mijn verzoek uitgevoerde onderzoek door de Inspectie Veiligheid en Justitie (VenJ) naar het proces en de rechtmatigheid van CIOT-bevragingen bij de politie *). In dit onderzoek is de uitvoering van bevragingen aan het CIOT (Centraal Informatiepunt Onderzoek Telecommunicatie) door politiekorpsen uitgebreid onderzocht, waarbij expliciet is gekeken naar de rechtmatigheid van bevragingen en de naleving van de processen van bevraging.

Resultaten en aanbevelingen onderzoek Inspectie VenJ

Het CIOT beheert een geautomatiseerd informatiesysteem voor telefoon- en internetgegevens, dat op vordering van een officier van justitie of een opsporingsambtenaar kan worden bevestigd op klantgegevens als naam, telefoonnummer en adres. Dit systeem is efficiënt doordat opsporingsdiensten niet met alle telecom- en internetaanbieders contact hoeven op te nemen om na te gaan of een persoon in de klantenbestanden voorkomt, maar leidt ook tot een betere bescherming van de privacy van burgers doordat bedrijven geen kennis krijgen van een opsporingsonderzoek.

De Inspectie VenJ heeft onderzoek gedaan naar de naleving van de voorschriften voor CIOT-bevragingen door politiekorpsen. De Inspectie VenJ heeft bij dit onderzoek samengewerkt met de Departementale Audit Dienst (DAD). Het onderzoek leert dat alle korpsen het bevestigingsproces met betrekking tot CIOT-bevragingen hebben vastgelegd in procedures, maar dat deze procedures per korps niet op dezelfde wijze zijn uitgewerkt. Vastgelegde voorschriften zijn niet breed verspreid, waardoor bij de bevestigings onduidelijkheid bestaat over de vereisten waaraan de uitvoering van een bevestiging dient te voldoen. Naast dit kennisprobleem constateert de Inspectie VenJ een administratief probleem. Bij korpsen ontbreken nogal eens de vereiste documenten van bevestigingen in de administratie, waardoor achteraf niet altijd de koppeling kan worden gelegd tussen de geselecteerde bevestiging en de bijbehorende

documenten. De Inspectie VenJ constateert tegelijkertijd wel dat het ontbreken van de vereiste documenten niet wil zeggen dat er sprake is van een onrechtmatige bevraging.

Naar aanleiding van de conclusies in het onderzoeksrapport doet de Inspectie VenJ een drietal aanbevelingen, waarvan de eerste aanbeveling aan mij is gericht, en de twee overige aanbevelingen aan de korpschef nationale politie:

1. Actualiseer op zeer korte termijn de voorschriften voor CIOT-bevragingen en maak deze voorschriften breed bekend aan de opsporingsdiensten. Op basis van deze voorschriften kunnen vervolgens landelijke eenduidige en heldere procedures voor de bevraging, registratie en verantwoording worden opgesteld en opgelegd;
2. Implementeer een geautomatiseerd ondersteuningssysteem voor het bevragingsproces bij het korps. Dit systeem stuurt het bevragingsproces, waarbij dan direct alle relevante documenten voor het vaststellen van de rechtmatigheid van bevragingen worden vastgelegd;
3. Waarborg de uitvoering van een uniform intern auditsysteem voor de beoordeling van de rechtmatigheid van de CIOT-bevragingen door het korps. Zorg er daarbij voor dat de interne controleslagen goed worden vastgelegd, waardoor ook de toezichthouders van deze interne auditactiviteiten gebruik kunnen maken, met als bijkomend voordeel dat de toezichtslast zal afnemen.

Reactie en acties

In het kader van de bescherming van privacy van de burgers deel ik de zorg van de Inspectie VenJ. Ik constateer dat de Inspectie VenJ aangeeft dat van de bevragingen waarvan documenten beschikbaar waren, nagenoeg alle bevragingen rechtmatig hebben plaatsgevonden. Maar in de toekomst wil ik geborgd hebben dat van elke bevraging achteraf kan worden vastgesteld dat deze rechtmatig was. Daarom neem ik alle aanbevelingen uit het onderzoek over, en wel op de volgende wijze:

1. Het hoofd van de Inspectie VenJ concludeert in zijn voorwoord dat de invoering van de nationale politie een natuurlijk en goed moment is om de noodzakelijke verbeteringen snel aan te brengen. Met deze conclusie ben ik het van harte eens. De korpschef nationale politie zal dan ook direct in januari 2013 een vernieuwde Service Level Agreement (SLA) en een Dossier Afspraken en Procedures (DAP) vaststellen. Hierin worden kwalitatieve en kwantitatieve afspraken over de CIOT-dienstverlening, en alle afspraken en procedures die relevant zijn voor het nastreven van de afgesproken dienstverlening bij zowel het CIOT als de politieorganisatie vastgelegd. Vervolgens stelt de korpschef nationale politie zo spoedig 1 juli 2013 een procesbeschrijving voor CIOT-bevragingen binnen de politie vast, welke ook breed bekend wordt gemaakt binnen de gehele politieorganisatie;
2. Op termijn zal SummiT kunnen voorzien in de functionaliteiten van een geautomatiseerd ondersteuningssysteem voor het bevragingsproces. Om echter zowel de diender als de burger zo snel mogelijk optimaal te faciliteren en beschermen, wordt het in het rapport genoemde PoliOM als tijdelijke oplossing voor de nationale politie beschouwd, zolang deze functionaliteiten nog niet beschikbaar zijn via SummiT. PoliOM is momenteel reeds bij een aantal korpsen in gebruik, maar is niet geschikt als structurele oplossing;
3. In 2013 wordt door het korps een uniforme interne auditsystematiek voor de beoordeling van de rechtmatigheid van CIOT bevragingen geïmplementeerd en wordt een interne audit uitgevoerd. Met de

DAD worden in dit verband afspraken gemaakt over de vastlegging van de interne controleslagen.

Tenslotte

Ik wil benadrukken dat ik de privacy van de burger van het allergrootste belang vind. Deze privacy moet met voldoende waarborgen zijn omgeven. Ik neem de conclusies en de aanbevelingen van de Inspectie VenJ daarom zeer ter harte, en geef hier direct gevolg aan door middel van de bovengestane beschreven acties. Heldere voorschriften en een uniform bevragingproces zijn essentieel. De aanstaande start van de nationale politie is hierbij van grote waarde. Ik heb er dan ook het volste vertrouwen in dat met de beschreven maatregelen een snelle en adequate slag wordt gemaakt om aanzienlijke verbeteringen door te voeren in de uitvoering van bevragingen bij het CIOT door de nationale politie.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten

*) Ter inzage gelegd bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer